

Vážení signatári protestu proti článku v denníku Dagbladet,

Vážená pani Eva Káralová, predsedkyňa správnej rady nadácie Solgløtt, ktorej registrácia prebieha, a proti ktorej bolo podané odvolanie na Ministertstvo spravodlivosti Nórskeho kráľovstva,

Vážení manželia Bartoňovci, vážená pani Bartoňová, bývalá predsekyňa Česko Nórskeho Fóra, teraz reprezentujúca nezaregistrovanú nadáciu Solgøtt, a vážený pán Bartoň, súčasný predseda Česko Nórskeho Fóra,

Vážená pani Líba Janáková, predchodkyňa pána Bartoňa, nie v stave stretnúť sa s jediným predstaviteľom vedenia Spoločnosti priateľov Slovenska za viac než pol roka,

Vážená pani predsedkyňa Nórsko Slovenského Spolku Zuzana Weiterschütz, nepatriaca do generácie prísťahovalcov pred rokom 1989, rovnako ako vážená pani Beata Bendíková,

a napokon vážený pán Vladimír Branko, predchodca pani Weiterschütz a predseda Nórsko Slovenského spolku po roku 2003, pokladník tohoto spolku do roku 2003, nepredkladajúci zákonom stanovenú účtovnú závierku, nerešpektujúci výsledky demokratických volieb na jar 2003, teraz len vydavateľ spolkového časopisu, ale predovšetkým daňový poradca pre slovenských krajanov v Nórsku za 200 nórske korúny na hodinu,

rozumiem Vášmu pobúreniu. Predaj, ktorý mal prebehnúť hladko, ale hlavne bez veľkej pozornosti bežných ľudí, či už Čechov alebo Slovákov, či už organizovaných v niektorej z krajských organizácií, alebo nie, tento predaj bol zastavený.

Nie vinou Spoločnosti priateľov Slovenska, ako to, vážená pani Káralová, radi hovoríte, ale úplne legitímnym listom z nórskeho Katastrálneho úradu z 26. júna 2008. Úrad totiž odmietol, že majetok, ktorý vlastní nadácia Solgløtt, predáva Česko Nórske Fórum.

Keďže posledná fáza dovtedy hladko prebiehajúcej transakcie, v rámci ktorej pozemok s rozlohou viac než 8.000 metrov štvorcových, s troma budovami, s výhľadom na more, s plážou cez cestu a 45 minút od Oslo odkúpila súkromná spoločnosť Hurum Tre og Glass AS, alebo iným menom ako ju uvádza nórsky obchodný register, Kvapilova AS, za skromných 4,5 milióna nórske korúny. Vážení signatári pobúrenia, prepáčte mi niektoré detajly, ale posledného pol roka som venoval takmer všetok voľný čas štúdiu dejín českej a slovenskej emigrácie, verejných registrov nehnuteľností a spoločností, aby som sa dopátral celistvosti príbehu, ktorý Vás tak pobúrilo. Všetky dokumety, na ktorých tento príbeh stojí, budú zverejnené v najbližšom vydaní časopisu SlovenskOSLOvakia, a budete si ich môcť na vlastné oči pozrieť.

Kúpna zmluva bola uzatvorená, za Česko Nórske Fórum ju podpísala vážena pani riaditeľka spoločnosti Unike Hjem AS, teraz Holbein Group AS, pani Yvona Holbein, venujúca sa okrem iného dovozu hotových domov na kľúč z Českej republiky do Nórska. Kupujúca spoločnosť Kvapilova AS sa vzhľadom na zádrhel na katastri dodnes k majetku na Storsande nedostala, ale div sa svete, doposiaľ sa ani svojho majetku nedomáha, nehrozí sankciami ani pokutami, len ticho sedí a čaká na záverečný akt predajného divadla.

Keďže ja, ako správne váženy pán bývalý pokladník i predseda v jednej osobe Branko v pobúrení uvádza, nepatrím ku generácii československých prisťahovalcov pred nežnej revolúcie, nevedel som ani o nehnuteľnosti na Storsande, ani o majetkových vzťahoch medzi prisťahovaleckými organizáciami takmer nič. Na jeseň minulého roku ma upozornili dvaja členovia, patriaci ku generácii československej emigrácie pred tridsiatich rokov, ktorí sú asi nedopatrením členmi Spoločnosti priateľov Slovenska, na spomenutý zádrhel na nórskom katastri. Požiadali ma, ako predsedu spolku, aby som udalosť preveril a zistil, či Spoločnosť priateľov Slovenska, taktiež nemá nárok na vlastnícke práva k majetku, ktorý sa Česko Nórske Forum neúspešne pokúša predat'.

Vážení signatári pobúrenia, chcem Vás uistiť, že som nekonal ani v zlobe, ani v hneve, a to napriek tomu, že sa asi môj obraz v očiach mnohých, ktorí ma dodnes nestretli, približuje podľa Vašich charakteristík najväčšiemu zloduchovi československej emigrácie doposiaľ. Necítil som nijakú zášť dokonca ani za to, že sa niekto pokúsil predat' majetok, možno čiastočne patriaci organizácii, ktorú toto volebné obdobie vediem, poza jej chrbát.

Predovšetkým na základe pomoci starších členov Spoločnosti priateľov Slovenska sme sa snažili dopátrať k dokumetom a záznamom, ktoré by mohli osvetliť vlastnícke práva súvisiace so Storsandom. Nebolo ich veľa, ktoré sme našli, obrátil som sa preto listom na váženu pani predsedkyňu Česko Nórskeho Fóra, pani Janákovú, kde som ju v mene našej organizácie informoval o našej žiadosti a poprosil som ju zároveň o zaslanie dokumentácie, ktorú má Česko Nórske Fórum k dispozícii.

Od novembra bežali dni veľmi rýchlo a vážena pani predsekyňa odpovedala mailom po mnohých týždňoch, kde nám napísala, že nám odpovie na konci februára, to znamená po štyroch mesiacoch od nášho prvého listu. Prekvapenie, ktoré spomínate, vážení signatári, muselo byť naozaj veľké, keďže bolo potrebných niekoľko mesiacov na spamätanie sa z neho.

Nasledovalo niekoľko listov, adresovaných vedeniu Česko Nórskeho Fóra, v ktorých sme sa predovšetkým domáhali dvoch vecí: Dokumentácie a stretnutia s cieľom rokovať. Ani jedno ani druhé nebolo vyslyšané, a to napriek tomu, že veľvyslanci obidvoch krajín nám písomne ozámili ochotu vytvoriť priestor na stretnutie.

Dokumentáciu, vážená pani bývalá predsedníčka Česko Nórskeho Fóra, sme napokon dostali od Úradu pre dozor nad nadáciami, kde sa počas spomenutých štyroch mesiacov ticha pokúšali predstavitelia Česko Nórskeho Fóra znovuzaregistrovať nadáciu Solgløtt, aby dokonali neúspešný predaj. Keďže registrácia neexistujúcej nadácie je rovnako komplikovaný proces ako predaj majetku, ku ktorému vlastník nemá vlastnícke práva, potýkalo sa vedenie Česko Nórskeho Fóra aj tu s problémami. Úrad pre dozor nad nadáciami vyzval Česko Nórske Fórum, aby začalo dialóg so Spoločnosťou priateľov Slovenska, a aby zapracovalo takisto slovenskú komunitu do stanov nadácie. Tá totiž náhodou rovnako ako pri predaji a vlastníckych právach k Storsandu v behu rokov vypadla.

Historický vývoj československej emigrácie v Nórsku totiž nebol priamočiary. V roku 1950 vznikol Nórsko Československý pomocný spolok. Založili ho nórski nadšenci okolo známej nórskej novinárky z NRK Lille Graah, ktorá sa náhodou stretla s Annou Kvapilovou v koncentračnom tábore v Ravensbrücku. Kvapilová, ako zamestnankyňa mestskej knižnice v Prahe, zatkli v roku 1940, a odvliekli do koncentračného tábora, kde sa zoznámila so svojimi spoluväzenkyňami z Nórska. Po vojne jej pomohli dostať sa do Nórska, kde ako jedna z najbližších spolupracovníčok Milady Horákovovej prežila zvyšok života. V roku 1991 jej bol udelený Rád T.G.Masaryka IV. triedy za zásluhy. Anna Kvapilová mala životný vzťah s Lille Graah, ale venovala celú svoju energiu a lásku československým utečencom. Práve plody jej a iných nadšenia, sa práve Vy, vážení pobúrenci, teraz chystáte spravovať. Lille Graah mala kontakty na popredných predstavitel'ov nórskeho štátu, preto sa členmi spolku stali významné osobnosti, ako napríklad poslanci parlamentu, či dokonca jeho predsedom na isté obdobie starosta hlavného mesta Oslo - A. Norengen.

V tomto spolku, vážení signatári, neboli okrem pani Kvapilovej ani Česi, ani Slováci, ale Nóri. Tí zbierali prostriedky na pomoc prichádzajúcim utečencom z Československa. Mnohým z Vás pani Kvapilová zabezpečila ubytovanie, napríklad na Hølandsgate v Oslo, kde spolok vlastnil nájomný dom. Neprispieli ste Vy, ale práve naopak, Vy ste boli poberateľmi štedrosti pomoci, prameniacej z nórskeho zdrojov. A toto bola pravdepodobne radosť a šťastie Anny Kvapilovej, keď sa ako organizátorka, sprostredkovateľka a kontakt, rozdávala Vám, ktorí ste do Nórska prichádzali v týchto ťažkých rokoch. Aj túto jej radosť a štedrosť sa teraz chystáte spravovať, vážení signatári pobúrenia.

Spolok získal nemalé prostriedky od Nórskej rady pre utečencov ale tiež cez zbierky, alebo predajom československých vlajočiek počas invázie varšavských vojsk. Výsledkom bola kúpa viacerých nehnuteľností, okrem spomenutej Hølandsgaty takisto dom Milady Horákovovej a majetok na Storsande. Posledne spomenutú nehnuteľnosť previedol Nórsko Československý pomocný spolok na

nadáciu Solgløtt, ktorá vznikla v roku 1981. Stanovy tejto nadácie určovali, že nehnuteľnosti na Storsande majú slúžiť predovšetkým deťom utečencov z Československa na rekreačné pobyty. Spolok a nadácia mali úzke previazanie, lebo vedenie Nórsko Československého pomocného spolku menovalo členov správnej rady tejto nadácie.

Nórsko Československý pomocný spolok ale zanikol v roku 1987, keď sa ho správna rada rozhodla rozpustiť. Nasledujú tri roky, počas ktorých nadácia Solgløtt nemá vedenie v zmysle svojich vlastných stanov, keďže spolok, ktorý jej vedenie mal menovať, už neexistoval. Až v roku 1990 vzniká Fórum Nórsko Československo. Na rozdiel od pôvodného pomocného spolku, v ktorom boli samí Nóri a takmer nijakí Česi alebo Slováci, v tomto spolku už Nóri takmer nie sú. Je to klasická krajanská organizácia, pozostávajúca z predstaviteľov českej a slovenskej komunity.

Nadácia Solgløtt záhadne funguje aj nefunguje počas tohoto obdobia až do roku 1993, keď vzniká Nórsko Slovenský spolok. Ako uvádza vestník Česko Nórskeho Fóra, pri svojom vzniku sa táto organizácia hlasom Ivana Čičmanca vzdáva všetkých dedičských práv, týkajúcich sa Fóra Nórsko Československo. Toto vyhlásenie má ale dodnes jeden zádrhel: doposiaľ nebol predložený ani jeden hodnoverný dokument, koho vlastne vážený pán Čičmanec pri tomto akte reprezentoval, vrátane dokumentácie, či existuje poverenie valným zhromaždením, alebo mimoriadnej členskej schôdze, ktorá by mu zverila mandát, obráť o akékoľvek dedičstvo všetky po ňom nasledujúce generácie Slovákov v Nórsku.

Po vzniku Nórsko Slovenského Spolku sa Fórum Nórsko Československo de facto rozpadá a v roku 1994 je tento rozpad dokonaný zmenou mena, z Fóra Nórsko Československo sa stáva Česko Nórske Fórum, ktoré mali doteraz to šťastie viesť obidvaja manželia Bartoňovci. Česko Nórske Fórum prezentuje túto chameleónsku premenu ako zmenu mena pôvodného spolku, aby si zachovalo kontinuitu voči nadácii Solgløtt. V skutočnosti je nám všetkým, aj váženým signatárom pobúrenia nad slnko jasné, že československý spolok bez slovenskej časti nemôže byť naďalej tým československým, ale správne, ako ho pri zmene mena prekrstili, spolkom výlučne českým.

Nadácia Solgløtt, ktorá doteraz nebola nikde zaregistrovaná, nemá zákonne zvolené vedenie, iba vlastní obrovskú nehnuteľnosť, o ktorú sa ako signatári tvrdia desaťročia starala česká komunita, odrazu v roku 1993 ožije a zmení si stanovy. Nie je jasné, kto menoval oprávnených členov správnej rady, nie je jasné, aký majú mandát, ale nové stanovy hovoria už o tom, že vedenie nadácie Solgløtt menuje Fórum Nórsko Československo, ktoré vzniklo tri roky po rozpustení Nórsko Československého pomocného spolku. Rok na to mení táto organizácia meno na Česko Nórske Fórum a tu sme pri jadre nároku dnešného

Česko Nórskeho Fóra na výlučné rozhodovanie o nadácii Solgløtt a tým aj o majetku na Storsande.

Vážení signatári pobúrenia, úprimne rozumiem Vašej dezorientovanosti po takomto komplikovanom príbehu, ale vzhľadom na zodpovednosť, ktorú ste na seba dobrovoľne prevzali, by som predpokladal, že sa budete tomuto historickému vývoju venovať hlbšie, než len kopírovať internetovú stránku našej Spoločnosti priateľov Slovenska, prípadne trhať a lepiť výstrižky z našich listov.

Pokiaľ totiž chcete dôstojne spravovať dedičstvo, ktoré ako tvrdíte, patrí výlučne Vám, musíte si nasjkôr osvojiť pokoru voči dobročinnosti Vašich predchodcov a musíte pochopiť príbeh Anny Kvapilovej. Musíte si naštudovať fakty a zozbierať všetky dostupné informácie. Predovšetkým sa to týka Vás, vážená pani predsedníčka ešte nezaregistrovanej nadácie Solgløtt, skôr než odmietnete ruku, ktorú som Vám úprimne v mene najväčšej organizácie Slovákov v Nórsku pri našom rozhovore podával, a to ešte predtým, než si sadnete za stôl s ľuďmi, ktorí očividne nemajú schopnosti ani vedomosti spravovať dedičstvo československej emigrácie.

Príbeh uzatvára rok 2003, kedy bola založená Spoločnosť priateľov Slovenska, alebo Norsk Slovakisk Forum, ako ju uvádzate. Jej vznik nie je len výsledkom rôznych názorov, ako vážený pán pokladník Branko píše v pobúrení. Jej vznik súvisí s tým, že naši členovia, na rozdiel od Vás, považujú všetky generácie prisťahovalcov do Nórska za rovnako dôležité. Tí, ktorí prišli po roku 1989 majú presne takú istú hodnotu ako utečenci po 48 alebo 68 roku. My nevlastníme váhu, ktorá by nám odvážila ťažkosť osudov českých alebo slovenských utečencov a prisťahovalcov. A pokiaľ ju máte Vy, nechajte si ju pre seba, pretože takéto rozlišovanie je v priamom rozpore s ideami pomoci prichádzajúcim, ku ktorým sa hlásil pôvodný Nórsko Československý pomocný spolok, Anna Kvapilová a takisto nadácia Solgløtt.

Ja na rozdiel od Vás, vážení signatári pobúrenia, nemôžem sľúbiť, že toto je prvá a posledná reakcia v súvislosti s Vaším pokusom o prevzatie vlády nad spoločným československým dedičstvom v Nórsku. Nemôžem, nakoľko som poverený valným zhromaždením viesť Spoločnosť priateľov Slovenska do apríla 2010. Nekonám ako súkromná osoba, ale vykonávam povinnosti, vyplývajúce z funkcie v našej organizácii. Tá mi dala mandát konať s cieľom hájiť práva našich členov v tomto spore. Nie vymyslenom, ale reálnom spore. Nie medzi Čechmi a Slovákami, ale medzi Spoločnosťou priateľov Slovenska a vedením Česko Nórskeho Fóra. Nie o milióny, ale o právo spolurozhodovať o zachovaní a spravovaní hodnôt, ktorými boli obdarovaní naši predchodcovia, pre budúce generácie Čechov a Slovákov v Nórsku. Nie pritakávať jedným hlasom zo šiestich a legalizovať tak očividné nezákonnosti a prešľapy, ale byť rovnocenným partnerom pri spoločnom hľadaní riešení a kompromisov, aby sme predišli prvému vzájomnému stretnutiu v súdnej sieni.

Spoločnosť priateľov Slovenska má vyrovnaný rozpočet, dostatok prostriedkov na svoju činnosť, a nikdy sa neusilovala ani neusiluje o finančný podiel z nadácie Solgløtt. Usiluje sa výlučne o uznanie, že je na základe svojej šesťročnej činnosti rovnako pokračovateľom Nórsko Československého pomocného spolku a nadácie Solgløtt, ako ostatné organizácie, ktoré sa snažia pomáhať českým a slovenským prisťahovalcom v Nórsku.

Pri vypočítavaní hriechov, súvisiacich s našimi aktivitami, ste vážení signatári pobúrenia opomenuli jeden dôležitý fakt, vyplývajúci takisto z článku v denníku Dagbladet. Spoločnosť priateľov Slovenska nikdy nespochybnila nárok ani Vás, Česko Nórskeho Fóra, Nórsko Slovenského Spolku, ani nijakých iných českých alebo slovenských krajanských organizácií v Nórsku na toto dedičstvo. My sa, vážení pobúrení, neobávame, že ich bude priveľa. Tí, ktorí počas mnohých rokov obdarúvali našich predchodcov, boli totiž natoľko štedrý, že aj my si môžeme dnes vzájomnú štedrosť dovoliť.

Ján Zima

predseda správnej rady Spoločnosti priateľov Slovenska